

STORTINGET

Lovvedtak 47

(2019–2020)

(Første gangs behandling av lovvedtak)

Innst. 173 L (2019–2020), jf. Prop. 33 L (2019–2020)

I Stortingets møte 12. mars 2020 ble det gjort følgende

vedtak til lov

om god handelsskikk i dagligvarekjeden

Kapittel 1 Innledende bestemmelser

§ 1 Formål

Loven skal bidra til effektiv bruk av samfunnets ressurser og ivareta forbrukernes interesser ved å fremme redelighet, forutberegnelighet og lojalitet i kontraktsforhold mellom næringsdrivende i dagligvarebransjen.

§ 2 Virkeområde

Loven gjelder for forhandlinger og avtaler om leveranser av dagligvarer

- som er ment for videresalg til forbrukere gjennom utsalgssteder som har salg av dagligvarer som en vesentlig del av sin virksomhet, eller
- for salg til storhusholdning gjennom en part som også leverer dagligvarer til utsalgssteder som nevnt i bokstav a.

Loven gjelder ikke salg til forbrukere. Loven gjelder heller ikke forhandlinger og avtaler mellom primærprodusenter og industriaktører.

Loven gjelder for forhandlinger og avtaler som foretas, har virkning eller er egnet til å ha virkning her i riket.

Kapittel 2 God handelsskikk

§ 3 God handelsskikk

I forretningsforhold mellom næringsdrivende i dagligvarebransjen skal det ikke foretas handlinger som strider mot god handelsskikk. God handelsskikk skal være basert på redelighet, forutberegnelighet og lojalitet.

§ 4 Krav på opplysninger

Ved forhandlinger og gjennomføring av avtaler om leveranser av dagligvarer skal hver av partene legge frem opplysninger som de kjenner til, og som de har grunn til å tro er av betydning for den annen part. Dette gjelder ikke informasjon som partene har berettiget grunn til å holde hemmelig.

§ 5 Beskyttelse av partenes investeringer

Dersom den ene parten i god tro har foretatt investeringer eller andre tiltak i forståelse med den andre parten, må sistnevnte ikke opptre på en måte som er i strid med de berettigede forventningene som har oppstått.

§ 6 Skriftlighet og klarhet

Avtaler skal inngås skriftlig og klart beskrive hvilke ytelser partene er forpliktet til å levere. En part kan ikke ensidig endre avtalen.

§ 7 Ansvar for svinn og kundereklamasjoner

Avtalen skal regulere ansvar for svinn og kundereklamasjoner.

§ 8 Delisting og oppsigelse

Avtalen skal inneholde frister for varsling av delisting av produkter og for oppsigelse av avtaleforholdet. Delisting skal varsles selv om avtalen ellers fastsetter tidsrom for når delisting kan finne sted. Delisting krever

saklig grunn. Delisting skal begrunnes skriftlig når en avtalepart krever det.

§ 9 Vern mot etterligninger

Næringsdrivende i dagligvarebransjen må ikke anvende etterlignende kjennetegn, produkter, kataloger, reklamemidler eller andre frambringelser på slik måte og under slike omstendigheter at det må anses som en urimelig utnyttelse av en annens innsats eller resultater og fører med seg fare for forveksling.

§ 10 Trusler

Næringsdrivende i dagligvarebransjen må ikke benytte ord og handlinger som er egnet til å fremkalle alvorlig frykt, for eksempel trusler om utilbørlige represalier eller spredning av usann informasjon.

Kapittel 3 Tilsyn, håndheving og overprøving

§ 11 Dagligvaretilsynets organisasjon og oppgaver

Dagligvaretilsynet fører tilsyn med at bestemmelsene i denne loven overholdes. Det gir veiledning og informasjon om loven og kontrollerer at lovens påbud og forbud overholdes.

Dagligvaretilsynet kan gi pålegg etter § 12 og treffe vedtak etter §§ 15 til 17, som kan påklages til Markedsrådet etter § 18.

Dagligvaretilsynet skal legge vekt på hensynet til forbrukerne ved håndhevingen av loven.

Dagligvaretilsynet er et uavhengig forvaltningsorgan som er administrativt underordnet departementet. Dagligvaretilsynet ledes av en direktør utnevnt av Kongen i statsråd.

Dagligvaretilsynet kan ikke instrueres om behandlingen av enkeltsaker eller gis generelle instruksjoner om hvordan myndighet etter loven skal utøves.

Kongen eller departementet kan ikke omgjøre Dagligvaretilsynets vedtak.

§ 12 Opplysningsplikt

Enhver har plikt til å gi Dagligvaretilsynet og Markedsrådet de opplysninger som disse myndigheter krever for å kunne utføre sine gjøremål etter loven. Opplysningene kan kreves gitt skriftlig eller muntlig innen en fastsatt frist, og kan nedtegnes og lagres som lydopptak. Dagligvaretilsynet og Markedsrådet kan også kreve utlevert alle typer informasjon og bærere av slik informasjon for gransking.

Taushetsplikten som følger av lov, pålegg eller avtale, er ikke til hinder for opplysningsplikten eller retten til å foreta gransking etter første ledd. Dette gjelder likevel ikke opplysninger, informasjon eller bærere av informasjon som er omfattet av taushetsplikten som nevnt i straffeprosessloven §§ 117 til 120.

§ 13 Taushetsplikt og beskyttelse av kilder

Enhver som utfører tjeneste eller arbeid for Dagligvaretilsynet eller Markedsrådet, plikter å hindre at andre får adgang eller kjennskap til det vedkommende i forbindelse med tjenesten eller arbeidet får vite om identiteten til den som gir tips om overtredelse av §§ 3 til 10 og tilhørende forskrifter.

Taushetsplikten gjelder også overfor sakens parter og deres representanter.

§ 14 Veiledning og dialog

Dagligvaretilsynet skal gi informasjon om loven og veiledning i enkeltsaker.

Tilsynet skal av eget tiltak, eller etter henvendelse, søke å påvirke næringsdrivende til å innrette seg etter loven.

Hvis Dagligvaretilsynet finner at en eller flere av bestemmelsene i §§ 3 til 10 eller tilhørende forskrifter er overtrådt, kan det kreve en skriftlig bekreftelse på at det ulovlige forholdet skal opphøre eller treffe vedtak etter § 15.

§ 15 Vedtak om overtredelse av §§ 3 til 10

Dersom tiltak etter § 14 annet ledd ikke er tilstrekkelig for å sikre at en eller flere av bestemmelsene i §§ 3 til 10 overholdes, kan Dagligvaretilsynet treffe vedtak om påbud og forbud som er nødvendige for å sikre overholdelse.

Dagligvaretilsynet kan også treffe vedtak som stadfester at det har skjedd en overtredelse av en eller flere av bestemmelsene i §§ 3 til 10.

§ 16 Tvangsmulkt

For å sikre at pålegg etter § 12 eller vedtak etter § 15 bokstav a overholdes, kan det fastsettes tvangsmulkt til staten inntil forholdet er rettet.

Endelig vedtak om betaling av tvangsmulkt er tvangsgrunnlag for utlegg.

§ 17 Vedtak om overtredelsesgebyr

Dagligvaretilsynet kan ilegge overtredelsesgebyr ved overtredelse av vedtak etter § 15 bokstav a.

Ved avgjørelsen av om det skal ilegges overtredelsesgebyr og ved utmålingen av dette, gjelder forvaltningsloven § 46. I tillegg skal tilsynet legge vekt på mulige skadevirkninger for forbrukerne.

Endelig vedtak om overtredelsesgebyr er tvangsgrunnlag for utlegg.

§ 18 Markedsrådets kompetanse

Klager over vedtak etter §§ 15, 16 og 17 samt andre avgjørelser som kan påklages etter forvaltningsloven og offentleglova, behandles av Markedsrådet.

Markedsrådet kan ikke av eget tiltak omgjøre Dagligvaretilsynets vedtak. Markedsrådet kan kun omgjøre egne vedtak som må anses ugyldige.

§ 19 *Domstolsprøving*

Søksmål om Dagligvaretilsynets eller Markedsrådets vedtak skal rettes mot staten ved Dagligvaretilsynet. Søksmålet må reises innen tre måneder etter at underretning om vedtaket er mottatt eller fra vedkommende fikk eller burde ha fått kunnskap om vedtaket.

Kapittel 4 Avsluttende bestemmelser

§ 20 *Forskrifter*

Kongen kan gi forskrifter om

- a. lovens anvendelse på Svalbard, og fastsette særlige regler av hensyn til de stedlige forholdene,

- b. avgrensning av virkeområdet og presisering av adferdsnormene i §§ 4 til 9,
- c. dagligvaremyndighetenes organisering og saksbehandling,
- d. nærmere regler om opplysningsplikt og gransking,
- e. nærmere regler om illeggelse av tvangsmulkt,
- f. utmåling av overtredelsesgebyr, og
- g. innføring av EØS-regelverk om forretningspraksis for dagligvarebransjen.

§ 21 *Ikrafttredelse og overgangsregler*

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

Dagligvaretilsynet kan bare treffe vedtak om avtaler eller handlinger som har funnet sted etter at loven har trådt i kraft.

Tone Wilhelmsen Trøen

president

